

Иван Вазов

Капят листата
Есенна елегия

Шумата на акациите, пожълтяла и посърнала, тъжно висеше по клоните, тихо полюшвана от диханието на есенния ветрец; тополите, ошмулени вече, бялкорите брези, пламнали в златна премяна, къдравите туи с повяхнала зеленина, тъмнозелените ели, чеда на усоите, върховете и студовете, стърчаха мълчаливо на излинените моравки; редки птици в листака фърляха къси и звънливи нотки в тишината на самотията, сякаш казваха сбогом на нещо си, което е било и го няма вече, на изчезналия шумак и сенки, на сладкия шепот на зефирите, на топлите лучи, които съгръвали крилата им и любовта им.

Аз минах замислен из криволите на безмълвните алеи, между позлатения и прореден листак, който пропускаше сега погледа в дълбочините на градината, също така пожълтели и прозрачни, осиротели от дриадите си, отгавани по-преди от въображението в зелената таинственост на шубрачките, и дойдох до езерцето, окръжено с венец тъмнозелени ели и бели брези със златни листа.

Няколко жаби, подплашени от стъпките ми, наскачаха от брега във водата; шум от остър плясък се чу; металическите костенурки от бигорните си островчета изригнаха дъговидни сребристи струи в бистрия вир при очуденото виране на белия елински полубог от гипс, изправен в гъстата тръстика, увяхнала и заклумала сега. Наоколо столчетата, поръсени със златни листа от брежите, стояха сиротно и не очакваха никого. Шумът от шуртенето на шадраванчетата, монотонен и скърбен, един оживяваше тишината и разливаше сладка тъга в замисления въздух.

Седнах на едно столче близу до белия елински полубог, под златните листи на брежите. Пред мене градината се продължаваше, тиха и глуха надалеко, обагрена се в тоя увяхнало-златист тон на есента. Тревиситите алеи пусти. Безмълвие и безлюдност пълна. Някъде далеко из самотата на дърветата се мярна човек и се изгуби: вардачът на градината. На оня ѝ край подаваше се из гората шутият свод на обсерваторията. Тя приличаше на мавзолей...

В кръгзора-Витоша. Тя дигаше високо в небесата своя грамаден снеговит гръб, премазан, приплеснат, сякаш на него тежеше товарът на един невидим свят. Един път кацнал на нея, взорът ми дълго не можа да се освободи от съзерцанието на тоя символ на величието, пълнотата и вечността. Стремителните скалисти урви, сивите сипеи, вапсаните в тъмножълт, почти бозяв цвят гори по плещите ѝ, дълбоките пазви на доловете, зъберите, глогините, валозите личаха, открояваха се с чудесна ясност под тихите лучи на есенното слънце, плувнало сред подвижни архипелази бели вълнисти облаци, с посребрени краища. Колко е

хубаво!

Аз седях и гледах.

Металическите костенурки изригваха кристални звънливи струи в езерцето, в което стоеше изправен белият елински полубог сред увяхналата тръстика. Това шуртене приличаше на песен, и тая песен звучеше много меланхолна:

„Отива, отива, отива – казваше тя, – отиват цветята, отива премяната, славата, любовта... Творението въздиша и листата, позлатени, плачат за своите прежни песни и за зефирите вечерни. Отлетя яркостта на шаровете, сладостта на ароматите, хармонията на живите съзвучия и радостта, и поезията на младото...“

И тази песен звучеше много меланхолна.

„Небето праща хладни цалувки и хладни лъчи – казваше тя; – слънцето не може да пробуди нито едно зрънце в заспалата земя, не може да роди нито една песница, да порони нито една радостчица в битието на природата. И шумът на вятъра, който развява окапалите листа, не е весел. Отива, отива всичко...“

И тая песен звучеше много меланхолна.

„Увяхнало, посърнало всичко – казваше тя; – отиват хубостите и идат снеговете. Тайните трепети на любовта всемирна де са? Сладостните химни на живота де са? Мечтите сега са тъжни и зарите безжизнени.“

И тая песен звучеше много меланхолна.

И аз я слушах мълчаливо и внимателно като глас, който излизаше из някои тайни глъбини. И белият елински полубог мълчаливо слушаше из високата увиснала тръстика.

София, ноември 1899

КРАЙ

Източник: Словото

Набиране: Надежда Владимирова и Мартин Митов

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4386>]